

Stockholm, 2018-09-04

RFSU:s remissyttrande över Remiss Ds 2018:13 Långsiktigt stöd till det civila samhället (Diarienummer: Ku2018/01074/D)

Inledning

RFSU tackar för att ha fått möjligheten att lämna kommentarer över rubricerad DS. RFSU är en partipolitiskt och religiöst obunden folkrörelse med uppgift att sprida en positiv, bejakande och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Vi arbetar med utgångspunkt i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) för ett jämlikt och jämställt samhälle där sexualitet är en källa till glädje och njutning i människors liv. RFSU bildades 1933 och är en medlemsorganisation med cirka 20 lokalföreningar runt om i landet. RFSU erhåller bidrag på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Sammanfattning

RFSU tillstyrker bedömningen att anslaget för insatser mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar bör fördelas i form av organisationsbidrag i framtiden. RFSU avstyrker utredningens bedömning och anser att berört departement ska äska om minst ett treårigt beställningsbemyndigande för att uppnå långsiktighet och bästa möjliga resultat. RFSU tillstyrker utredningens bedömning att beslut om bidrag från anslag som medgivits bemyndigande bör fattas snarast efter att regleringsbrevet för myndigheten beslutats och avse så lång tid som möjligt. RFSU tillstyrker utredningens bedömning att relevanta bidragsgivande myndigheter bör ges i uppdrag att se över vilken information de ger till berörda organisationer om möjligheten att ansöka om bidrag och hur denna information förmedlas. RFSU håller med om att uppdraget ska rymmas inom myndigheternas beslutade och beräknade anslagsramar. RFSU tillstyrker att förordningar bör utformas på ett enhetligt sätt så långt det är möjligt. RFSU tillstyrker utredningens bedömning att de myndigheter som betalar ut bidrag till organisationer i det civila samhället bör se över de regler som gäller ansökan och åiterrapportering för att, om möjligt, underlätta administrationen för de organisationer som berörs. I översynen bör även möjligheterna till digitalisering beaktas. RFSU tillstyrker utredningens bedömning att riktlinjer för vad revision av bidrag ska omfatta bör tas fram av berörd myndighet, eventuellt i samarbete med andra myndigheter. Även om det inte ligger i utredningens uppdrag tar utredningen upp konsekvenserna av om bidragsbeslut är överklagbara. RFSU instämmer i att konsekvenserna vid

överklagande av beslut kan bli negativa och långtgående för alla som ansökt om anslag och anser därför att beslut ej bör vara överklagbara.

Utredningen anger att flera organisationer har tagit upp att riksdagens anslag till bidrag ofta uppgår till samma belopp år efter år. RFSU anser att bidragen bör indexeras då de annars i realiteten blir en årlig sänkning av bidragen.

10. Bedömningar

10.1 Fler organisationsbidrag bör övervägas

Utredningen gör bedömningen att fler organisationsbidrag bör övervägas. Specifikt nämns anslagen för insatser mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar. Ett anslag som RFSU har erhållit anslag från under många år.

RFSU tillstyrker bedömningen att anslaget för insatser mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar bör fördelas i form av organisationsbidrag i framtiden. Det skapar, som utredningen pekar på, en större flexibilitet samt mindre administrativ börda. Dessutom bör de tecken på en utveckling mot allt mer styrda och kortsiktiga former av stöd till det civila samhällets organisationer, bl.a. genom en allt större andel verksamhets- och projektbidrag, motverkas. Det är av stor vikt att det civila samhällets organisationer kan verka fritt, självständigt och kritiskt i samhällsdebatten.

Dock måste det t.ex. kunna vara möjligt att stödja nya projekt eller försöksverksamheter inom ett område. Samhället utvecklas och nya verksamheter och organisationer bildas, det måste finnas ett utrymme även för det.

10.2 Bemyndiganden

Utredningen gör bedömningen att huvudinriktningen vid hanteringen av statens bidrag till det civila samhället bör vara att berört departement äskar ett minst tvåårigt beställningsbemyndigande för berörda anslag.

RFSU avstyrker utredningens bedömning och anser att berört departement ska äska om minst ett treårigt beställningsbemyndigande. För att få bästa möjliga resultat och långsiktighet anser RFSU att det behövs minst treåriga anslag avsatta. Dels på grund av personalsituation, lokaler och liknande, dels rör det uthålligheten i verksamheten. Att som nu bara planera för ett år i taget är inte optimalt och skapar en osäkerhet som inte är bra för organisationen eller för verksamheten. Om det inte är möjligt med treåriga anslag instämmer RFSU med utredningen om att berört departement bör minst äska ett tvåårigt beställningsbemyndigande för berörda anslag.

Civilsamhället (RFSU och andra organisationer) drabbades hösten 2016 när regeringen utan förvarning beslutade sig för att ändra nivån på anslagen i höstbudgeten i och med att anslagen till insatser mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar för kommuner och landsting/regioner togs bort. Dessa anslag gick till vissa delar vidare till civilsamhällets organisationer och verksamhet. Det fick, och får fortfarande, återverkningar på det förebyggande arbetet.

10.2.1 Myndigheternas hantering av bemyndiganden

Utredningen gör bedömningen att beslut om bidrag från anslag som medgivits bemyndigande bör fattas snarast efter att regleringsbrevet för myndigheten beslutats och avse så lång tid som möjligt.

RFSU tillstyrker detta. För att organisationer ska kunna planera och genomföra sin verksamhet på bästa sätt måste besked om bidrag ges snarast möjligt efter att regleringsbrevet för myndigheten har beslutats om. RFSU och RFSU:s lokalföreningar har liksom andra organisationer varit med om att besked har givits ett par månader in på året vilket inte på något sätt är hållbart. Detta riskerar såväl verksamhet som möjlighet att behålla kompetens i personalgruppen.

10.3 Övriga bedömningar

10.3.1 God information till organisationerna

Utredningen gör bedömningen att relevanta bidragsgivande myndigheter bör ges i uppdrag att se över vilken information de ger till berörda organisationer om möjligheten att ansöka om bidrag och hur denna information förmedlas. Uppdraget ska rymmas inom myndigheternas beslutade och beräknade anslagsramar.

RFSU tillstyrker den bedömningen. RFSU har god erfarenhet av information från bl.a. Folkhälsomyndigheten (FoHM) och dialog med densamma. Problemet har snarare varit att FoHM i sin tur inte har haft information att delge från Socialdepartementet, regeringen eller riksdagen.

10.3.2 Mer enhetliga förordningar, särskilt för organisationsbidrag

Utredningen gör bedömningen att när ändringar i befintliga bidragsförordningar eller nya förordningar beslutas bör det eftersträvas att förordningarna utformas på ett enhetligt sätt. Det bör särskilt gälla för organisationsbidrag.

RFSU tillstyrker att förordningar bör utformas på ett enhetligt sätt så långt det är möjligt, om det så klart inte finns skäl för att frångå det.

10.3.3 Ansökningsförfarandet och återrapporteringen

Utredningen bedömer att de myndigheter som betalar ut bidrag till organisationer i det civila samhället bör se över de regler som gäller ansökan och återrapportering för att, om möjligt, underlätta administrationen för de organisationer som berörs. I översynen bör även möjligheterna till digitalisering beaktas.

RFSU tillstyrker ovanstående bedömning. Anslagen, och den personal som innefattas, ska så långt det är möjligt gå till ändamålet och inte till krånglig och dyr byråkrati.

10.3.4 Revision

Utredningen gör bedömningen att riktlinjer för vad revision av bidrag ska omfatta bör tas fram av berörd myndighet, eventuellt i samarbete med andra myndigheter.

RFSU tillstyrker. RFSU:s erfarenhet är att det kan skilja sig åt beroende på bidrag och till vilken instans man redovisar anslagen till, vilket inte är tillfredsställande och skapar merarbete.

Övrigt

Även om det inte ligger i utredningens uppdrag tar utredningen upp konsekvenserna av om bidragsbeslut är överklagbara. RFSU instämmer i att konsekvenserna vid överklagande av beslut kan bli negativa och långtgående för alla som ansökt om anslag och anser därför att beslut ej bör vara överklagbara.

Utredningen anger att flera organisationer har tagit upp att riksdagens anslag till bidrag ofta uppgår till samma belopp år efter år. RFSU anser att bidragen bör indexeras, annars är det en sänkning av bidragen i realiteten. RFSU anser vidare att bidragsnivån behöver anpassas till det antal organisationer som ska omfattas av stödet.

Stockholm, 2018-09-04

Maria Bergström,
Chef, nationella enheten, RFSU